

1. Гуменюк О.Г. Особливості регіонального розвитку конкурентного середовища //Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2009. – Вип.ІІ. Економічні науки. – С.34 – 45.
2. Галелюк М.М. Механізми забезпечення конкурентоспроможності підприємства на основі технологічних та товарних інновацій // Економічний вісник Донбасу. – 2007. – № 3. – С.153 – 154.
3. Грицишин Н. Оцінка конкурентоспроможності підприємства // Вісник Львівського університету. Серія економічна. – 2004. – Вип.33. – С. 431 – 436.
4. Маслова Т.Д., Божук С.Г., Ковалик Л.Н. Маркетинг. – СПб.: Питер, 2002. – 400 с.
5. Нефедова О.Г. Конкурентоспроможність в умовах зовнішніх змін //Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2007. – № 5. – Т.2. – С. 212 – 215.
6. Петрович Й.М. Стратегічне управління конкурентоспроможністю промислового підприємства: монографія / Й.М. Петрович, О.В. Кривешко, І.О. Ступак; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., заслуженого діяча науки і техніки України Й.М. Петровича. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 228 с.

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

С.С. Свиридова, к.е.н., доцент

А. Гиренко, студентка

Одесский национальный политехнический университет

г. Одесса

Легка промисловість України – це одна з найбільш соціально значущих галузей промисловості, яка може надати велику кількість робочих місць для населення. Легка промисловість України могла б вирішити проблему зайнятості населення, проте чітко простежується тенденція спаду кількості осіб, працюючих в даній сфері. Якщо на початку 90-х років зайнятість становила 750 тис. осіб, то в 2015 році цей показник скоротився майже у 8 разів.

Це пояснюється загальним кризовим становищем галузі. Дешеві низькоякісні імпортні товари, низька конкурентоздатність, проблеми кредитування галузі, скорочення споживчого попиту, система оподаткування – все це призвело до занепаду галузі в Україні, а як наслідок і до скорочення зайнятості в легкій промисловості України [1].

На підприємствах галузі, розташованих в усіх регіонах України, зосереджено близько 7% загальної чисельності промислово-виробничого потенціалу промисловості і 2,4% виробничих фондів. [1].

У галузі легкої промисловості на території України функціонує понад 10 тис. підприємств, з них у текстильній промисловості – близько 2,5 тис., з виробництва готового одягу і хутра – близько 6 тис., шкіри і шкіряного взуття – близько 1,5 тис.

Практично всі підприємства легкої промисловості знаходяться під контролем підприємців у приватизованій власності, а ті, що належать державі, становлять менше 1%.

Список лідерів внутрішнього ринку очолює багатопрофільний торгово-виробничий концерн «Текстиль-Контакт», основний вид діяльності якого полягає у виробництві і реалізації всіх видів тканин, штучного хутра, трикотажних полотен, прикладних матеріалів, фурнітури (понад 20 тис. найменувань). Виробництво такого різноманітного асортименту стало можливим завдяки великим бюджетним замовленням на бавовняні, шерстяні і напівшерстяні тканини, а також на речове і постільне майно відомчого призначення для ряду міністерств і відомств.

Іншим об'єднанням з промисловим, науковим і фінансовим потенціалом, яке швидко розвивається, є корпорація підприємств «Текстиль-Україна» (зарєстрована в грудні 1999 р.). Її розвитку сприяють великі фінансові партнери з Росії.

До складу корпорації входять 27 підприємств по всій території України, і на них виробляється практично весь асортимент продукції легкої промисловості.

Провідна роль у завоюванні зовнішніх ринків збуту вже кілька років належить АТ «Україна» (м. Житомир), що поставляє свої вироби до Німеччини, Чехії, Словенії, Хорватії, Угорщини, Польщі; АОЗТ «Черкаський шовковий комбінат», який реалізує шовкові тканини до США, Данії, Чехії, Угорщини; ВАТ «Рівнелон»; ЗАТ «ВОЗКО» (м. Вознесенськ) [1].

Нижче наведені діаграми експорту та імпорту продукції легкої промисловості (рис. 1–2).

Із загального числа підприємств легкої промисловості понад 140 здійснюють зовнішньоекономічну діяльність: експортують свою продукцію до країн Європи і СНД – в основному чоловічий та жіночий верхній одяг, костюми, блузки, сорочки, а також одяг промислового призначення, нижню білизну, рукавиці, рукавички. Структура експорту галузі представлена на діаграмі 1.1. Найбільші поставки здійснювалися до Німеччини – 40%, до Франції – 9%, Польщі та Італії – по 7%, Нідерландів та Угорщини – 5%. На українському ринку

представлено дуже багато імпортних підприємств, структура представлена на діаграмі 1.2. Найбільш з Китаю – 47%, та Туреччини – 9%.

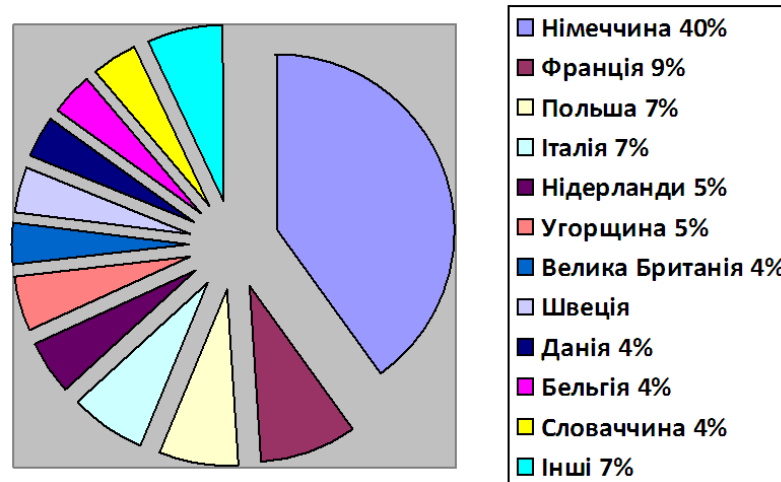

Рисунок 1 – Експорт продукції легкої промисловості у відсотковому вираженні за 2016 р.

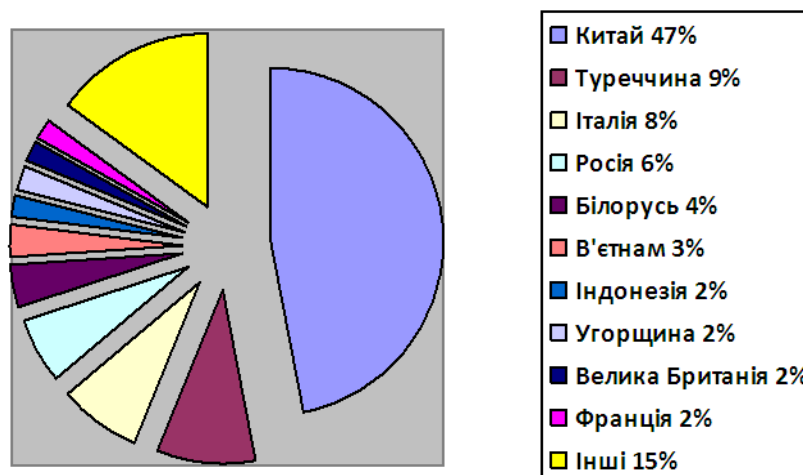

Рисунок 2 – Імпорт продукції легкої промисловості у відсотковому вираженні за 2016 р.

Аналізуючи підходи до визначення сутності потенціалу підприємства та управління ним [3; 4], доцільно визначати останнє як процес цілеспрямованого впливу на потенціал на основі якісної та кількісної оцінки складових потенціалу в розрізі його формування, накопичення та використання з метою забезпечення виконання цілей управління.

Виходячи з визначення управління потенціалом, стає зрозумілим, що якість оцінки складових потенціалу та постановка коректної мети управління будуть мати безпосередній вплив на показники ефективності процесу управління, а динаміка змін у формуванні, накопиченні та використанні потенціалу буде характеризувати процес управління та його ефективність у часі.

Таке твердження вимагає уточнення понять ефективності і відповідно ефективності управління потенціалом з метою визначення не лише його сутності, а й способів конкретної оцінки. Під ефективністю управління пропонуємо розуміти отриманий ефект від управлінського впливу, а під ефективністю управління потенціалом – позитивний ефект від управління формуванням, накопиченням та управлінням використанням потенціалу Пивнев Е.С. виділяє еталонний та експертний підходи до оцінки ефективності управління [3].

Герасимчук В.Г. запропонував аналізувати ефективність управління на основі наступних показників: ефективність праці у системі управління підприємством, економічність праці, частка витрат на апарат управління у вартості чистої продукції, частка витрат на апарат управління у вартості активної частини основних фондів, частка чистої продукції, що припадає на одного працівника апарату управління, витрати на утримання одного працівника апарату управління, коефіцієнт економічності апарату управління. Оскільки базою для оцінки ефективності управління будуть, у першу чергу, показники самого суб'єкта управління, то потрібно також велику увагу приділяти методам оцінки потенціалу як основи ефективності управління ним.

Лапін С.В. до методичних підходів оцінки потенціалу підприємства відносить: затратний (ресурсний), порівняльний, цільовий [4]. В основі такого підходу лежить певний базовий критерій оцінки. Це дає можливість здійснювати оцінку ефективності управління під певним зрізом сутності самого потенціалу.

Література:

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Ареф'єва О.В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств / О.В. Ареф'єва, О.В. Коренков. – К.: Грот, 2004. – 200 с.
3. Пивнев Е.С. Теория управления: учебное пособие / Е.С. Пивнев. – Томск: Томск. Межв. Центр дистанц. Образов, 2005. – 246 с.
4. Лапин Є.В. Економічний потенціал підприємства промисловості: формування, оцінка, управління: автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.07.01 / Є.В. Лапин. – Сумський держ. унт. – Суми, 2006. – 40 с.

ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

С.С. Свірідова, к.е.н., доцент

А.А. Бондаренко

Одеський національний політехнічний університет

м. Одеса

Україна належить до бідних на ліс регіонів. Значна частина з них пошкоджена. У зв'язку з цим запропоновано застосування державного регулювання ведення лісового господарства за допомогою системи економічних інструментів. Вивчити досвід інших країн і знайти шляхи збільшення потенціалу українського лісу.

Ліси – це найефективніший засіб стабілізації різноманітних природних процесів. Вони впливають на забезпечення комфортних умов життя людини, задовольняють їхні потреби у відпочинку та оздоровленні.

Україна не може на даний час задовольнити власних потреб у деревині. Лісовий потенціал неспроможний у належній мірі забезпечити екологічну рівновагу. Тому тема вивчення потенціалу лісового господарства є актуальною.

Для збалансованого розвитку території і раціонального використання, та відтворення природних ресурсів необхідна охорона навколишнього природного середовища, підтримання екологічної рівноваги. З цією метою була прийнята Державна цільова програма «Ліси України» на 2010–2015 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2009 р. N 977. Програма визначає основні напрямки збалансованого розвитку лісового господарства, спрямованих на посилення екологічних, соціальних та економічних функцій лісів [1].

Таблиця 1 – Еколого-ресурсний потенціал України

№ пп	Показники	Одиниці виміру	Величина
1	Вкриті лісовою рослинністю землі	млн. га	9,5
2	Лісистість: фактична оптимальна	%	15,7 20,0
3	Загальний запас деревини в лісах	млрд. м ³	1,8
4	Загальна фітомаса лісів	млрд. т	1,2
5	Загальний середній приріст деревини, в т.ч. з 1 га лісу	млн. м ³ /рік м ³ /га	35,0 3,8
6	Загальний обсяг вуглецю, що депонується лісами, в т.ч. щорічний обсяг депонування CO ₂	млн. т млн. т/рік	62,0 67,6
7	Щорічний обсяг O ₂ , що виділяється лісами, в т.ч. з одного га	млн. т/рік т/рік	52,1 5,5
8	Збільшення опадів внаслідок впливу лісу	%	3,2–25,0
9	Зменшення поверхневого стоку на вкритих лісовою рослинністю землях	%	50–85
10	Зменшення сумарного річкового стоку при досягненні оптимальної лісистості водозборів	%	до 35,0
11	Збільшення підгрунтового стоку при досягненні оптимальної лісистості водозборів	%	30,0–40,0
12	Зменшення забруднення ґрунтів лісових смуг хімічними сполуками	%	10,0–80,0
13	Приріст урожаю сільськогосподарських культур внаслідок меліоративного впливу лісових смуг	%	5,4–36,3

В Європі Україна займає шосте місце за кількістю лісових насаджень. Запас лісів Державного комітету лісового господарства на 1-му гектарі становить близько 230 метрів кубічних. Варто відзначити, що не всі ліси належать і знаходяться на балансі держави. У відповідності з Земельним кодексом України, прийнятим ще в 2001-му році, ліси можуть перебувати в комунальній та приватній власності. Проблема полягає в тому, що державних лісгосподарських підприємств близько 230-ти, і тільки на них можливо простежити за раціональністю використання лісових ресурсів. Плюс до цього, цими підприємствами завідують різні міністерства, відомства та організації. Це є одна з причин, по якій в Україні видобувається багато так званої